

Sygn. akt I ACa 422/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier
Sędziowie :	SA Ewa Tkocz SO del. Lucyna Morys-Magiera (spr.)
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Rejonowego w (...), Prezesowi Sądu Okręgowego w (...) i Gminie (...)

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt I C 167/13

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3) przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz adwokata W. W. 3 321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych, w tym 621 (sześćset dwadzieścia jeden) złotych podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej.

ACa 422/14

UZASADNIENIE

Powód T. Z. po sprecyzowaniu pozwu, domagał się od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) i Prezesa Sądu Okręgowego w (...) zapłaty kwoty 200000zł (dwieście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 11

marca 2013r. oraz zakazania sędziom stosowania wobec niego terroru psychicznego i represji finansowych w związku z jego narodowością (...).

W uzasadnieniu wskazał jako podstawę powództwa normy art.417kc i art.23kc, podając, że pozwany naruszył jego dobra osobiste w postaci narodowości rozumianej jako posiadanie obcego obywatelstwa i fakt stałego przebywania poza krajem oraz zdrowia z uwagi na liczne, niewłaściwie prowadzone jego postępowania sądowe, skutkujące stresem i pogorszeniem się jego ogólnej sytuacji zdrowotnej (nasilenie się problemu nadciśnienia tętniczego, pogorszenie wzroku i inne schorzenia). Jego zdaniem szkoda wynika z konieczności wytaczania szeregu postępowań sądowych, w których żąda zapłaty oraz opróżnienia lokali z osób bezpodstawnie zajmujących jego lokale, jednak ponieważ nie dysponuje środkami na pokrycie kosztów sądowych oraz egzekucji, domaga się zwolnienia od kosztów, lecz jego wnioski są bezpodstawnie oddalane. Podnosił ponadto, że w sprawach o zapłatę odszkodowań od Gminy (...) za niezapewnienie lokali socjalnych dla osób bezprawnie zajmujących jego lokale, mimo oczywistej zasadności jego żądań procesy przegrywał, a Sąd znając jego trudną sytuację, nigdy nie korzystał z art.102kpc i każdorazowo obciążał go kosztami procesu. Podawał powód, że wskutek niemożności dochodzenia roszczeń, przez nieuiszczone przez dłużników opłaty oraz poniesione przez siebie koszty, poniósł szkodę związaną z : D. Z. i J. B. – 10.454,36zł; E. i B. P. – 20.505,44zł; M. B. i A. K. – 24.626,83zł; D. G. i G. K. (1) – 24.133,06zł; K. S. – 38.328,12zł.

Łącznie w związku z niemożnością wykonania wyroków sądowych, jak podawał, powód poniósł szkodę w kwocie 118.047,81zł. Pozostała kwota 81.952,19zł stanowi zadośćuczynienie, które jest adekwatne do stopnia jego krzywd.

Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w (...) i Prezes Sądu Okręgowego w (...) w odpowiedzi wniósł o oddalenie zwrot kosztów procesu od powoda, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Podnosił, że powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności pozwanego z art.417kc, szczególnie naruszenia przez pozwanego jego konkretnego dobra osobistego, nie uprawdopodobnił bezprawności działania pozwanego. Zaprzeczył, by sędziowie Sądu Rejonowego w (...) stosowali względem powoda jakiegokolwiek represje, podając, że orzeczenia w sprawach z jego udziałem zapadają w oparciu o przepisy prawa materialnego, a podejmowane czynności znajdują uzasadnienie w przepisach procedury cywilnej. Kwestia narodowości czy też obywatelstwa powoda ponadto nigdy nie była przedmiotem rozpoznania, ani tym bardziej osądu Sądu. Podniósł też pozwany, iż żadnego uzasadnienia nie znajduje żądanie zasądzenia odsetek od dochodzonej kwoty, liczonych od dnia złożenia pozwu.

Powód na podstawie art.194 § 3kpc wniósł o wezwanie do udziału w sprawie o zapłatę odszkodowania i należnego czynszu w charakterze pozwanej Gminy (...) w związku z niehonorowaniem ustaw, bowiem jego zdaniem wielokrotnie naruszała ona przepisy dotyczące zasad przyznawania oraz wskazywania lokali jego dłużnikom: D. Z. i J. B., E. i B. P., M. B. i A. K., D. G. i G. K. (1) oraz K. S. celem zwolnienia lokali do niego należących i w związku z tym nie przeprowadzono eksmisji tych osób, a Gmina nie wypłaciła mu odszkodowań i w ten sposób przyczyniła się do powstania szkód, których naprawienia powód żąda w niniejszym postępowaniu.

Pozwana Gmina (...) w odpowiedzi wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu podniosła, że powód nie wykazał, jakoby pozwana działała na jego szkodę i nie wskazał żadnych okoliczności faktycznych, z których wywodzi skutki prawne.

Pełnomocnik z urzędu powoda na rozprawie w dniu 18 marca 2014r. wnosząc o zasądzenie lub przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczył, że koszty te nie zostały pokryte ani w całości ani w części; zwolniony od kosztów sądowych powód domagał się nieobciążania go obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz przeciwnika w związku z trudną sytuacją materialną.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 marca 2014r. Sąd Okręgowy w (...) w pkt 1 powództwo oddalił; w pkt 2 nie obciążył powoda kosztami procesu, w pkt 3 przyznał adwokatowi W. W. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 4.428zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych), a w niej kwotę 828zł (osiemset dwadzieścia osiem złotych) podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż powód T. Z. urodził się w C., ma 69 lat, od 1981r. posiada podwójne obywatelstwo: polskie i (...). Mieszka w N., ale działalność gospodarczą pod firmą (...) prowadzi w Polsce pod adresem Ś. ul. (...). Jest właścicielem lub współwłaścicielem nieruchomości położonych w Ś. przy ul. (...) (dom jednorodzinny) i przy ul. (...) (dom jednorodzinny) oraz w C. przy ul. (...) (dom wielorodzinny czynszowy), przy ul. (...) (dom wielorodzinny czynszowy) i przy ul. (...) (dom wielorodzinny czynszowy), zarządzając tymi nieruchomościami.

Jak stwierdzono, Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 16 maja 2012r. w sprawie o sygn. akt I C 212/12 z powództwa T. Z. orzekł eksmisję pozwanych D. Z., W. Z. i J. B. z lokalu położonego w C. przy ul. (...), przy czym ustalił, że pozwanym przysługuje prawo do lokalu socjalnego i wstrzymał wykonanie ich eksmisji do czasu złożenia przez Gminę (...) ofert zawarcia najmu lokalu socjalnego. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 7 czerwca 2012r. Pismem z dnia 28 czerwca 2012r. Gmina (...) zawiadomiła powoda, że pozwanym wskazano dla realizacji tegoż wyroku lokal socjalny w C. przy ul. (...), lecz umowa najmu nie została podpisana przez zobowiązanych. Dnia 10 września 2012r. powodowi wydano tytuł wykonawczy co do orzeczonej eksmisji. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 3879/12 oddalił jego wniosek o zwolnienie od opłaty egzekucyjnej za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego. Powód opłaty od wniosku za wszczęcie egzekucji w sprawie sygn. akt Km 8485/12 nie uścił i w związku z tym jego wniosek pozostawiono bez wykonania, a tytuł wykonawczy zwrócono. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 1337/13 odrzucił jego skargę na powyższą czynność Komornika Sądowego. Postanowieniem z dnia 17 października 2013r. postępowanie egzekucyjne na podstawie tego samego tytułu wykonawczego w sprawie sygn. akt Km 1399/13 zostało umorzone na podstawie art. 824 § 1pkt 3 kpc wobec bezskutecznej egzekucji. Eksmisja zobowiązanych do chwili obecnej nie została wykonana, a według wyliczeń powoda zadłużenie D. Z. i J. B. z tytułu bezumownego zajmowania jego lokalu na dzień 31 maja 2013r. wynosiło 10.454,36zł, a na dzień 28 lutego 2014r. – 15.820,65zł.

Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem zaocznym z dnia 2 grudnia 2009r. w sprawie sygn. akt I C 769/09 z powództwa T. Z. orzekł eksmisję pozwanych E. i B. P. z lokalu położonego w C. przy ul. (...) i ustalił, że pozwanym nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 18 grudnia 2009r. Dnia 21 kwietnia 2011r. powodowi wydano tytuł wykonawczy. Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011r. w sprawie sygn. akt I C 811/11 z powództwa T. Z. orzekł eksmisję pozwanych E. i B. P. z lokalu położonego w C. przy ul. (...), przy czym ustalił, że pozwanym przysługuje prawo do lokalu socjalnego i wstrzymał wykonanie ich eksmisji do czasu złożenia przez Gminę (...) ofert zawarcia najmu lokalu socjalnego. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 4 stycznia 2012r. Pismem z dnia 6 czerwca 2012r. Gmina (...) zawiadomiła powoda, że pozwanym wskazano dla realizacji tegoż wyroku lokal socjalny w C. przy ul. (...), lecz umowa najmu nie została podpisana przez zobowiązanych. Dnia 16 lipca 2012r. powodowi wydano tytuł wykonawczy co do orzeczonej eksmisji. Pismem z dnia 23 sierpnia 2012r. Gmina (...) zaproponowała zobowiązanych lokal socjalny w C. przy ul. (...) w zamian za wcześniej przyznany. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 3741/12 postanowieniem z dnia 22 października 2012r. oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty egzekucyjnej za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego, a Sąd Okręgowy w (...) oddalił jego zażalenie na to orzeczenie. Powód opłaty od wniosku za wszczęcie egzekucji w sprawie sygn. akt Km 8145/12 nie uścił i w związku z tym jego wniosek pozostawiono bez wykonania, a tytuł wykonawczy zwrócono. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 1338/13 odrzucił jego skargę na powyższą czynność Komornika Sądowego. Eksmisja zobowiązanych do chwili obecnej nie została wykonana, a według wyliczeń powoda zadłużenie E. i B. P. z tytułu bezumownego zajmowania jego lokalu na dzień 31 maja 2013r. wynosiło 20.505,44zł, a na dzień 28 lutego 2014r. – 27570,49zł.

Ustalono ponadto, że Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2011r. w sprawie sygn. akt I C 639/11 z powództwa T. Z. orzekł eksmisję pozwanych M. B., A. K. i W. B. z lokalu położonego w C. przy ul. (...), przy czym ustalił, że pozwanym przysługuje prawo do lokalu socjalnego i wstrzymał wykonanie ich eksmisji do czasu złożenia przez Gminę (...) ofert zawarcia najmu lokalu socjalnego. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 24 sierpnia 2011r. Pismem z dnia 19 lipca 2012r. Gmina (...) zawiadomiła powoda, że pozwanym wskazano dla realizacji tegoż wyroku lokal socjalny w C. przy ul. (...), lecz umowa najmu nie została podpisana przez zobowiązanych. Dnia 10 października 2012r. powodowi wydano tytuł wykonawczy co do orzeczonej eksmisji. Pismem z dnia 20 sierpnia 2012r. Gmina (...) zawiadomiła zobowiązanych, że w zamian za lokal socjalny w C. przy ul. (...) wskazuje im lokal przy ul. (...) ¼. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 4289/12 oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty egzekucyjnej za

opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego, a Sąd Okręgowy w (...) oddalił jego zażalenie na to orzeczenie. Powód opłaty od wniosku za wszczęcie egzekucji w sprawie sygn. akt Km 9156/12 nie uścił i w związku z tym jego wniosek pozostawiono bez wykonania, a tytuł wykonawczy zwrócono. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 1333/13 odrzucił jego skargę na powyższą czynność Komornika Sądowego. Eksmisja zobowiązanych do chwili obecnej nie została wykonana, a według wyliczeń powoda zadłużenie M. B. i A. K. z tytułu bezumownego zajmowania jego lokalu na dzień 31 maja 2013r. wynosiło 24.626,83zł, a na dzień 28 lutego 2014r. – 33.437,62zł.

Zostało stwierdzone, że Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2011r. w sprawie sygn. akt I C 155/11 z powództwa T. Z. orzekł eksmisję pozwanych D. G., G. K. (2) i G. K. (1) z lokalu położonego w C. przy ul. (...), przy czym ustalił, że pozwanym przysługuje prawo do lokalu socjalnego i wstrzymał wykonanie ich eksmisji do czasu złożenia przez Gminę (...) ofert zawarcia najmu lokalu socjalnego. Pismem z dnia 20 października 2011r. Gmina (...) zawiadomiła powoda, że pozwanym wskazano dla realizacji tegoż wyroku lokal socjalny w C. przy ul. (...), lecz umowa najmu nie została podpisana przez zobowiązanych. Dnia 31 maja 2012r. powodowi wydano tytuł wykonawczy co do orzeczonej eksmisji. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 3521/12 oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty egzekucyjnej za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego, a Sąd Okręgowy w (...) oddalił jego zażalenie na to orzeczenie. Powód opłaty od wniosku za wszczęcie egzekucji w sprawie sygn. akt Km 2617/12 nie uścił i w związku z tym jego wniosek zwrócono. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 1273/13 odrzucił jego skargę na powyższą czynność Komornika Sądowego. Eksmisja zobowiązanych do chwili obecnej nie została wykonana, a według wyliczeń powoda zadłużenie D. G. i G. K. (1) z tytułu bezumownego zajmowania jego lokalu na dzień 31 maja 2013r. wynosiło 24.133,06zł, a na dzień 28 lutego 2014r. – 31.226,83zł. Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 8 maja 2008r. w sprawie sygn. akt I C 79/08 z powództwa T. Z. orzekł eksmisję pozwanego K. S. z lokalu położonego w C. przy ul. (...), przy czym ustalił, że pozwanemu przysługuje prawo do lokalu socjalnego i wstrzymał wykonanie jego eksmisji do czasu złożenia przez Gminę (...) ofert zawarcia najmu lokalu socjalnego. Pismem z dnia 1 grudnia 2010r. Gmina (...) zawiadomiła powoda, że pozwanemu wskazano dla realizacji tegoż wyroku lokal socjalny w C. przy ul. (...), lecz umowa najmu nie została podpisana przez zobowiązanego. Dnia 27 lutego 2012r. powodowi wydano tytuł wykonawczy co do orzeczonej eksmisji. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt I Co 3804/12 oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty egzekucyjnej za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego, a Sąd Okręgowy w (...) oddalił jego zażalenie na to orzeczenie. Powód opłaty od wniosku za wszczęcie egzekucji w sprawie sygn. akt Km 3160/12 nie uścił i w związku z tym jego wniosek zwrócono. Eksmisja zobowiązanego do chwili obecnej nie została wykonana, a według wyliczeń powoda zadłużenie K. S. z tytułu bezumownego zajmowania jego lokalu na dzień 31 maja 2013r. wynosiło 38.328,12zł, a na dzień 28 lutego 2014r. – 46.401,12zł.

Powód przed Sądem Rejonowym w (...) prowadził i prowadzi nadto procesy przeciwko Gminie (...) o zapłatę odszkodowań za bezumowne zajmowanie jego lokali mieszkalnych przez lokatorów wobec, których orzeczono eksmisję, a która nie została wykonana.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, od stycznia 2006r. powód pozostaje pod opieką lekarską (...) Przychodni (...) w Ś. przy ul. (...) z powodu różnych jednostek chorobowych, w tym nadciśnienia tętniczego. Wymagał między innymi konsultacji kardiologicznej, neurologicznej, laryngologicznej, ortopedycznej, endokrynologicznej i urologicznej.

Zadłużenie powoda wobec (...) Sp. z o.o. w C. z tytułu opłat za dostawę wody i odprowadzanie ścieków z nieruchomości przy ul. (...) i przy ul. (...) w C. na dzień 7 marca 2014r. wynosi 13.614,98zł. Z uwagi na brak zdolności kredytowej nie ma on możliwości uzyskania kolejnego kredytu. Nieruchomości, którymi powód zarządza, wymagają kapitalnego remontu.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie niekwestionowanych przez strony dowodów z dokumentów zaofiarowanych przez powoda, wskazanych szczegółowo w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a częściowo znajdujących się w aktach spraw związkowych oraz na podstawie subsydiarnego dowodu z przesłuchania go w charakterze strony. Zeznania powoda dotyczące faktów w pełni korespondowały z dowodami z dokumentów, zatem uznano je za wiarygodne.

W tym stanie rzeczy powództwo zostało ocenione jako bezzasadne w całości. Sąd Okręgowy zważył, iż powód domagał od pozwanego Skarbu Państwa naprawienia szkody niemajątkowej (art. 24kc i art. 448kc) i majątkowej (art. 417¹ § 2kc w zw. z art. art. 424^{1b} kpc), a od pozwanej Gminy (...) naprawienia szkody majątkowej (art.18 ust.5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w zw. z art. 417kc).

Wskazał, że stosownie do przepisów art. 23kc i 24kc poszkodowanemu w przypadku naruszenia jego dobra osobistego służy ochrona cywilnoprawna. Dobra osobiste podlegają ochronie, jeżeli ich naruszenie (zagrożenie) jest bezprawne. Przesłankami odpowiedzialności przewidzianymi w przepisie art.24 § 1kc, które muszą być spełnione równocześnie są: istnienie dobra osobistego, jego naruszenie lub zagrożenie naruszenia i bezprawność działania sprawcy. Zważył, iż spełnienie dwóch pierwszych przesłanek wykazać musi poszkodowany, który winien określić, w jakich swoich odczuciach ewentualnie, w jakich konkretnie prawem przewidzianych dobrach osobistych został dotknięty zachowaniem się sprawcy, oraz na czym polega naruszenie tej jego sfery przeżyć, a także okoliczności te udowodnić (art. 6kc i art. 232kc), natomiast nie musi wykazać, że działanie sprawcy było bezprawne ani zawinione. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż ciężar dowodu braku bezprawności działania (art. 24kc) spoczywa na osobie, której zarzucono naruszenie dobra osobistego wobec domniemania bezprawności działania sprawcy naruszenia dobra osobistego; zaznaczył jednak, że domniemanie to może sprawca obalić, jeżeli wykaże, że zachodziła jedna z okoliczności wyłączających bezprawność działania.

Zdaniem Sądu Okręgowego przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego decydujące znaczenie ma nie subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartości uczuć i stanu psychicznego, ale to, jaką reakcję wywołuje naruszenie w społeczeństwie; prezentował on więc koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy. Uznał, że kwestia zagrożenia lub naruszenia dóbr osobistych winna być ujmowana w płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogły obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego.

Wobec tego stwierdził Sąd pierwszej instancji, że powód nie wykazał, by pozwany Skarb Państwa naruszył jego dobra osobiste w postaci narodowości rozumianej jako posiadanie obcego obywatelstwa i fakt stałego przebywania poza krajem oraz zdrowia z uwagi na liczne, niewłaściwie prowadzone jego postępowania sądowe, skutkujące stresem i pogorszeniem się jego ogólnej sytuacji zdrowotnej (nasilenie się problemu nadciśnienia tętniczego, pogorszenie wzroku i inne schorzenia), będąc do tego zobowiązanym na zasadzie art.6 kc w zw. z art. 232 kpc. Wskazał, że z uzasadnień postanowień Sądu Rejonowego w (...) w sprawach sygn. akt I Co 3879/12, I Co 3741/12, I Co 4289/12, I Co 3521/12 i I Co 3804/12 oraz z uzasadnień Sądu Okręgowego w (...) w sprawach sygn. akt III Cz 1338/12, III Cz 31/13, III Cz 1165/12, III Cz 29/13 wynika, że Sądy te rozpoznając wnioski powoda o zwolnienie od opłaty egzekucyjnej za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego oraz jego zażalenia na postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalające te wnioski, badały wyłącznie czy po stronie powoda zachodzą przesłanki, o których mowa w art.102 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a których spełnienie uzasadnia całkowite lub częściowe zwolnienie strony od kosztów sądowych czy egzekucyjnych. W żadnym z nich nie poruszono kwestii dotyczącej narodowości czy obywatelstwa powoda, bo dla rozpoznania jego wniosków o zwolnienie od kosztów nie miała ona żadnego z znaczenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego jedynie subiektywne odczucie powoda doprowadziło go do wniosku, iż kwestia jego narodowości czy obywatelstwa miała wpływ na niekorzystne dla niego orzeczenia Sądów obydwóch instancji, a takie nie uzasadnia uznania, że do naruszenia jego wskazanego dobra osobistego doszło. Jednocześnie zaś za oczywiście bezzasadne uznał stawiane sędziom zarzuty stosowania wobec powoda terroru psychicznego i represji finansowych w związku z jego narodowością (...). Mimo wykazania, iż powód cierpi na liczne choroby oraz jest stroną licznych spraw sądowych przez niego inicjowanych, Sąd Okręgowy znał, iż sam fakt prowadzenia postępowania sądowego nie stanowi o naruszeniu jakiegokolwiek dobra osobistego jego uczestników.

Z tych przyczyn powództwo o zakazanie sędziom stosowania wobec powoda terroru psychicznego i represji finansowych w związku z jego narodowością (...) oraz o zadośćuczynienie (art.24kc i art.448kc) oddalono jako bezzasadne.

Przyjęcie, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych sprawiło, że zbędną była ocena czy zachodzi druga z przesłanek odpowiedzialności wynikająca a art. 24 § 1 k.c. jaką jest bezprawność działania. Niemniej Sąd pierwszej instancji przyjął, że bezprawności działaniu pozwanego przypisać nie można, a prowadzenie przez organ władzy publicznej postępowania w ramach określonej przez ustawodawcę procedury nie stanowi bezprawnego działania w rozumieniu art. 24 § 1 k.c., które mogłoby naruszyć dobro osobiste osoby fizycznej. Wskazał, że przepis art. 417§1kc reguluje odpowiedzialność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej (imperium), do której przesłanek należy szkoda majątkowa lub niemajątkowa wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej oraz adekwatny związek przyczynowy między tym działaniem lub zaniechaniem a szkodą, zaś udowodnienie wystąpienia wszystkich tych przesłanek spoczywa na poszkodowanym (art.6kc).

Jak ustalono, powód powstanie szkody majątkowej, którą wyliczył na dzień 31 maja 2013r. na kwotę 118.047,81zł, a na dzień 28 lutego 2014r. na kwotę 154.446,71zł wiązał z tym, że Sądy Rejonowy w (...) i Okręgowy w (...) oddalając celowo i z obrazą prawa jego wnioski o zwolnienie od kosztów egzekucyjnych za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego oraz zażalenia spowodowały, że jego nieopłacone wnioski egzekucyjne o wykonanie eksmisji: D. Z., W. Z. i J. B.; E. i B. P.; M. B., A. K. i W. B.; D. G., G. K. (2) i G. K. (1); K. S. zostały zwrócone, a osoby te nadal zajmują jego lokale i nie płacą opłat za bezumowne z nich korzystanie, zaś pozwana Gmina (...) nie wypłaca mu z tego tytułu należnych odszkodowań, a gdy ich dochodzi, to Sądy Rejonowy w (...) i Okręgowy w (...) działając przewlekłe i opieszale, dodatkowo złośliwie, stosując wobec niego represje, obciążają go wysokimi kosztami zastępstwa procesowego Gminy (...) w celu zrujnowania jego majątku na terenie Polski.

Uznał wobec tego Sąd okręgowy, że powód od pozwanego Skarbu Państwa domagał się odszkodowania z tytułu potencjalnej szkody wyrządzonej przez wydanie orzeczenia niekończącego postępowania w sprawie, bo takim jest postanowienie o odmowie zwolnienia go od kosztów egzekucyjnych oraz o oddaleniu jego zażalenia na takie orzeczenie. Podnosił, że ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 155, poz. 1037) znowelizowano art. 417⁽¹⁾ § 2 k.c., w którym dopuszczono odstępstwo od zasady, według której naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia można żądać po odrębnym stwierdzeniu ich niezgodności z prawem. Odstępstwo takie ustanawia art. 424^(1b) k.p.c., który dotyczy prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, tj. orzeczeń niekończących postępowania w sprawie, i przewiduje, że odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie takiego prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem, można domagać się bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Stwierdził, że powód z przysługującego mu środka prawnego skorzystał w sprawach Sądu Rejonowego w (...) sygn. akt I Co 4289/12, I Co 3521/12 i I Co 3804/12, bo złożył zażalenia na postanowienia tego Sądu o odmowie zwolnienia go od kosztów egzekucyjnych, które zostały oddalone postanowieniami Sądu Okręgowego w (...) w sprawach sygn. akt III Cz 1338/12, III Cz 31/13, III Cz 1165/12 i III Cz 29/13, a które nie kończyły postępowania w sprawie, tj. nie zawierały definitywnego i merytorycznego osądu całości sprawy. Powodowi nie przysługiwała skarga na bezprawność tych postanowień niekończących postępowania w sprawie (art. 424⁽¹⁾ § 1a contrario k.p.c.), ale to nie pozbawiło go możliwości dochodzenia w niniejszym postępowaniu potencjalnego odszkodowania bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności z prawem tych postanowień (art. 424^(1b) k.p.c.). Niezaskarżenie jednak przez powoda postanowienia Sądu Rejonowego w (...) w sprawie sygn. akt I Co 3879/12 o odmowie zwolnienia go od opłaty egzekucyjnej za opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego przez D. Z., W. Z. i J. B., zgodnie z art. 424^(1b)kpc pozbawiło go natomiast możliwości dochodzenia odszkodowania od pozwanego Skarbu Państwa z tytułu potencjalnej szkody w wysokości 10.454,36zł na dzień 31 maja 2013r. i w wysokości 15.820,65zł na dzień 28 lutego 2014r. Wobec niespełnienia tego warunku powództwo przeciwko Skarbowi Państwa tylko z tej przyczyny w tej części oddalono.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że powód zarzucając Sądowi obydwóch instancji szkodliwe i celowe działania na jego niekorzyść oraz bezpodstawność oddalenia jego wniosków o zwolnienie od kosztów egzekucyjnych oraz zażaleń, nie przytoczył żadnej podstawy naruszenia przez te Sądy, a przede wszystkim przez Sąd Okręgowy w (...), prawa materialnego lub przepisów postępowania. Zarzucając niezgodność prawomocnego orzeczenia z prawem, nie jest bowiem możliwe podważanie oceny dowodów dokonanej przez sąd, którego orzeczenie zakwestionowano, nawet gdy ocena ta jest rażąco wadliwa lub w sposób oczywisty błędna. W tym stanie rzeczy, brak wskazania przez powoda podstaw, które miałyby świadczyć o niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń Sądu Okręgowego w (...) wydanych w sprawach sygn. akt III Cz 1338/12, III Cz 31/13, III Cz 1165/12 i III Cz 29/13, uniemożliwił zbadanie tej kwestii w granicach związania, a brak jej przesądzenia w niniejszej sprawie musiał skutkować oddaleniem powództwa przeciwko Skarbowi Państwa o zasądzenie potencjalnego odszkodowania i to jako oczywiście bezzasadnego, gdyż jak ustalono zarówno Sąd Rejonowy w (...) rozpoznając wnioski powoda o zwolnienie od kosztów egzekucyjnych, jak i Sąd Okręgowy w (...) rozpoznając jego zażalenia na postanowienia Sądu I instancji działał zgodnie z obowiązującym prawem materialnym i procesowym. Sąd pierwszej instancji uznał, że nie doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy w (...) prawa, gdy zasądził od powoda na rzecz pozwanej Gminy (...) koszty zastępstwa procesowego na mocy przepisu art. 98kpc czy też art. 100kpc i nie zastosował wobec niego przepisu art.102kpc.

Sąd Okręgowy podniósł, iż przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów nakładają na gminę obowiązek zapewnienia lokali socjalnych, wobec czego zaniechanie wykonania tego obowiązku wyczerpuje przesłankę niezgodnego z prawem zaniechania, bez względu na przyczyny (art. 417 k.c.), zaś osoby uprawnione do lokalu socjalnego, jeżeli sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania opróżnienia lokalu do czasu dostarczenia im takiego lokalu, są obowiązane uiszczać właścicielowi, co miesiąc odszkodowanie z tego tytułu (art. 18 ust. 3 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego). Obowiązek ten pozostaje niezależny od odpowiedzialności odszkodowawczej gminy za szkodę powstałą w związku z niedostarczeniem lokalu socjalnego osobie uprawnionej, którą to odpowiedzialność reguluje art. 18 ust. 5 powołanej ustawy, dodany z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2007r. Z literalnego brzmienia tej normy wynika jednak, że przesłanką powyższej odpowiedzialność gminy jest niedostarczenie lokalu socjalnego osobie uprawnionej. W niniejszej sprawie, jak zaznaczał Sąd, ustalono, że pozwana Gmina (...) niezwłocznie po zapadnięciu wyroków Sądu Rejonowego w (...) w sprawach sygn. akt I C 79/08, I C 212/12, I C 811/11, I C 639/11, I C 155/11 zapewniała lokatorom powoda lokale socjalne. Sąd uznał, że wyliczona przez powoda szkoda na dzień 31 maja 2013r. w kwocie 118.047,81zł, a na dzień 28 lutego 2014r. w kwocie 154.446,71zł nie powstała w związku z niedostarczeniem tych lokali socjalnych przez pozwaną Gminę (...), a wyłącznie dlatego, że pomimo ich wskazania nie została wykonana eksmisja lokatorów do tych lokali, a to z uwagi na nieuiszczenie przez powoda opłat egzekucyjnych. W ocenie Sądu Okręgowego, powyższe wyłączało odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej Gminy (...), o której mowa w art.18 ust.5 wyżej cytowanej ustawy i dlatego powództwo skierowane przeciwko niej również oddalono jako niezasadne.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art.102kpc, podając, że zasady współżycia społecznego szczególnie w postaci szeroko rozumianej sprawiedliwości społecznej, jak i stan majątkowy powoda, dały podstawę do zwolnienia go od kosztów sądowych w całości.

O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda z urzędu wyrzeczono z powołaniem na art. 29 ust.1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze oraz § 2 ust.3, § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od tego wyroku co do wyrzeczenia zawartego w punkcie 1 wniósł powód, domagając się jego uchylecia i przekazania sprawy do rozpoznania innemu Sądowi Okręgowemu niż Sąd Okręgowy w (...) w pierwszej instancji oraz zasądzenia na rzecz pełnomocnika powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych od strony pozwanej, a w razie nieuwzględnienia apelacji – o przyznanie pełnomocnikowi powoda z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym od Skarbu Państwa według norm przepisanych, gdyż koszty te nie zostały pokryte w całości ani w jakiegokolwiek części.

Skarżący zarzucał naruszenie prawa procesowego w postaci art. 49 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c. polegające na prowadzeniu sprawy przez Sędziego Sądu Okręgowego w (...) w sytuacji, gdy to z działalnością tego Sądu wiąże się główna część zarzutów powoda; podnosił, iż sprawa winna zostać rozpoznana ponownie przez inny Sąd Okręgowy niż z siedzibą w (...).

Podnosił, że w wyniku postanowienia z dnia 17 kwietnia 2013r., w którym Sąd Okręgowy w (...) odmówił uwzględnienia wniosku sędziów tego Sądu o wyłączenie ich od rozpoznania sprawy, doszło do naruszenia prawa powoda do niezawisłego i bezstronnego postępowania sądowego w związku z zachwianiem sędziowskiej niezależności i wolności od nacisków przy orzekaniu.

Apelujący wskazywał ponadto, iż przy wyrokowaniu naruszono także przepisy prawa materialnego, to jest art. 23 k.c. przez przyjęcie, iż nie doszło do naruszenia dobra osobistego powoda w postaci narodowości i zdrowia, w sytuacji, gdy w ocenie powoda szczególna dolegliwość prowadzonych przez niego działań wynikała z chęci spowodowania za pomocą legalnych sposobów zniechęcenia powoda do zajmowania się wynajmem posiadanych przez niego nieruchomości na terenie Polski. Podkreślał, że powód w toku procesu wielokrotnie podnosił, iż organy działania sądów, komorników i władz Gminy (...) doprowadziły powoda do strat finansowych zmuszając go do tolerowania obecności osób niszczących jego mienie i nie uiszczających opłat za korzystanie z jego nieruchomości. Skarżący wskazywał na odmowę wypłaty odszkodowań przez Gminę, podczas gdy roszczenia osób o identycznej sytuacji jak powód, lecz o polskim obywatelstwie, były uwzględniane. Podkreślał apelujący, że taka sytuacja spowodowała u niego frustrację i pogorszenie stanu zdrowia, podobnie jak sugestie urzędników pozwanej Gminy, by powód sprzedał położone w jej obrębie nieruchomości.

Powód w osobistym piśmie uzupełniającym apelację wniósł o nieobciążania go kosztami zastępstwa procesowego pozwanej Gminy (...). Zarzucał naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu za nienależne i niewykazane roszczenia odszkodowawczego w wysokości 154446,71zł za czynsz na dzień 28 lutego 2014r. z odsetkami od zapadłych wyroków o eksmisję w poszczególnych postępowaniach z uwagi na bezumowne zajmowanie lokalu mieszkalnych przez dłużników, mimo jego udokumentowania przez powoda.

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie od skarżącego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie mogła odnieść skutku.

W pierwszej kolejności godzi się wskazać, iż nie miało miejsca zarzucane w apelacji naruszenie prawa procesowego w postaci art. 49 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c. polegające na prowadzeniu sprawy przez Sędziego Sądu Okręgowego w (...) w sytuacji, gdy to z działalnością tego Sądu wiąże się główna część zarzutów powoda.

Okoliczności dotyczące właściwości tegoż Sądu dla rozpoznania niniejszej sprawy były już przedmiotem wnikliwego badania w ramach postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 17 kwietnia 2013r., którym oddalono wnioski wskazanych w nim Sędziów tamtejszego Sądu od rozpoznawania sprawy o sygn., akt I C 167/13; w uzasadnieniu powyższego orzeczenia wskazano w szczególności, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądów powszechnych sama okoliczność istnienia podległości służbowej bez wskazania dalszych okoliczności nie może przesądzić o występowaniu okoliczności wywołujących uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w danej sprawie i przemawiać za jego wyłączeniem.

Sąd Apelacyjny uznał, że wypada w pełni podzielić powyższą argumentację, nie dopatrywał się też podstaw dla przekazania sprawy do ponownego rozpoznania innemu Sądowi Okręgowemu; w szczególności zaś nie mogłyby za tym

przemawiać podnoszone przez powoda, bez ich skonkretyzowania, okoliczności w postaci ewentualnego ograniczenia bezstronności i swobody orzekania sędziowskiego w związku z przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie.

Zdaniem Sądu Odwoławczego nie doszło także przy wyrokowaniu do naruszenia prawa materialnego, to jest art. 23 k.c. przez przyjęcie, iż nie miało miejsca naruszenie dobra osobistego powoda w postaci narodowości i zdrowia.

W istocie, jak zasadnie wskazywał to Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie zostało wykazane, iżby w związku z prowadzonymi przez powoda procesami sądowymi doszło do pogorszenia jego stanu zdrowia. W żaden sposób powód nie wykazał, by w wyniku prowadzenia poszczególnych spraw sądowych i zapadłych w nich orzeczeń doszło do pogłębienia istniejących dolegliwości lub powstania nowych; należy także wskazać iż większa część tych postępowań była zainicjowana przez samego powoda. Nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym twierdzenia powoda o rzekomym negatywnym wpływie jego podwójnego obywatelstwa i (...) narodowości na treść wydanych orzeczeń sądowych; w sprzeczności z twierdzeniami skarżącego pozostawały w szczególności treść podjętych w sprawach z jego udziałem orzeczeń sądowych i ich uzasadnienia. Jakichkolwiek działań o charakterze represyjnym, niesłusznym, zmierzającym do pogwałcenia powoda, ze strony funkcjonariuszy pozwanej powód bezsprzecznie nie wykazał i zarzuty podnoszone w apelacji nie znalazły zdaniem Sądu Odwoławczego jakiegokolwiek potwierdzenia.

Także okoliczności wystąpienia represyjnych, w mniemaniu powoda, działań urzędników pozwanej Gminy względem niego, nie zostały w żaden sposób wykazane.

Sąd Apelacyjny zważył, iż twierdzenia powoda o pogorszeniu się jego zdrowia wskutek określonego sposobu prowadzenia i zakończenia postępowań sądowych we wskazanych sprawach z jego udziałem oraz niewłaściwego traktowania go przez wymiar sprawiedliwości oraz urzędników gminnych, były gołosłowne.

Powód faktycznie nie wskazał kiedy konkretnie i w jakich okolicznościach miałyby wystąpić u niego dolegliwości i choroby, o których zaistnienie obwinia pozwanych, ani też w jakich okolicznościach i przez jakie zachowania poszczególnych funkcjonariuszy i urzędników czuł się traktowany niesprawiedliwie z uwagi na swoje obywatelstwo czy narodowość.

Występowanie u powoda określonych chorób czy schorzeń oraz pobieranie leczenia same w sobie nie mogą stanowić podstawy roszczeń o zadośćuczynienie lub o odszkodowanie, jak chciałby tego skarżący; niezbędne jest bowiem także wykazanie związku przyczynowego pomiędzy ich wystąpieniem a konkretnym działaniem lub zaniechaniem jednostek organizacyjnych i funkcjonariuszy pozwanych, czemu jednakowoż powód bezsprzecznie uchybił.

Wypadało więc zaakceptować konstatację Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którą powód nie wykazał powodu faktu naruszenia jego dóbr osobistych, na co powoływał się w pozwie i w toku procesu.

Podobnie nie zostało udowodnione, by w niniejszej sprawie doszło do szkody majątkowej po stronie powoda, która mogłaby obciążać pozwanych w sensie obowiązku jej naprawienia.

Za Sądem Okręgowym należałoby bowiem w tym miejscu wskazać, iż to powód nie doprowadzał do wykonania wyroków eksmisyjnych względem wymienionych w pozwie lokatorów, odstępując od ponoszenia koniecznych w tym celu opłat, natomiast pozwana Gmina faktycznie przedstawiała im, stosownie do treści tytułów wykonawczych, oferty zawarcia umów najmu lokali socjalnych, realizując tym samym swój obowiązek. Brak było więc podstaw do obciążenia jej obowiązkiem odszkodowawczym na zasadzie art.18 ust.5 wyżej cytowanej ustawy, jak chciałby tego apelujący.

Szkodą w postaci należności za bezumowne korzystanie z lokali przez osoby, wobec których orzeczono eksmisję za przyznaniem uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, nie sposób było w tym stanie rzeczy w istocie obarczyć pozwanych, a zarzuty zawarte w apelacji były bezskuteczne.

Odnosnie natomiast oceny rozstrzygnięć Sądów w przedmiocie szeroko pojętych wniosków powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu rozpoznawczym i egzekucyjnym, Sąd Apelacyjny podzielił ją w pełni wraz

z argumentacją przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, bez konieczności jej zbędnego ponownego przytaczania. Nie było podstaw, by od tej prawidłowej oceny odstąpić, a i sam apelujący nie dostarczył ku temu żadnych argumentów, prócz własnych subiektywnych odczuć, pozbawionych poparcia w materiale dowodowym. Sąd Okręgowy także nie dopuścił się zarzucanego w piśmie powoda naruszenia prawa materialnego, w szczególności poprzez błędną wykładnię art. 417¹ § 2 k.c.; wykładni takiej nie dokonywał zresztą, stosując przepis wprost, nadto w kontekście regulacji art. 424^{1b} k.p.c.

Zasadnie uznał Sąd, iż w sprawach, w których powodowi nie przysługiwała skarga na bezprawność orzeczeń sądowych nie kończących postępowania w sprawie, mógł on domagać się roszczeń odszkodowawczych, jednakże nie wykazał ich przesłanek, a w sprawach, gdzie nie wyczerpał trybu odwoławczego, utracił to uprawnienie.

Słusznie skonstatował, mając na uwadze treść orzeczeń oraz ich uzasadnień, iż przy orzekaniu w sprawach sądowych z udziałem powoda nie doszło do jakiegokolwiek naruszenia przepisów prawa materialnego czy procesowego, a okoliczności przeciwnych powód, na którym ciężar w tej mierze spoczywał na zasadzie art. 6 kc i art. 232 kpc, nie wykazał.

Wobec powyższego uznał Sąd Apelacyjny, iż nie doszło także do naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez ich błędną wykładnię, który to niesprecyzowany zresztą zarzut podniósł powód w osobistym piśmie uzupełniającym apelację.

Zaskarżone orzeczenie Sądu pierwszej instancji należało więc ocenić jako trafne.

Z tych wszystkich przyczyn oddalono bezzasadną apelację powoda na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz art. 108 ustawy z 28. lipca 2008 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) zasądzono od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2700zł, stanowiącej stawkę minimalną przewidzianą w § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu orzeczono na mocy art. 29 ust. 1 ustawy z 26. maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.) w zw. z powołanymi wyżej normami, stosując tożsamą stawkę zwiększoną o podatek od towarów i usług.